

Standardy kształcenia dla kierunku unikatowego: **RACHUNKOWOŚĆ I CONTROLLING**

I. Wymagania ogólne

Studia pierwszego stopnia trwają minimum 6 semestrów przy całkowitej liczbie godzin dydaktycznych nie niższej niż 2000. Możliwa do uzyskania liczba punktów ECTS (European Credit Transfer System) nie powinna być niższa niż 180 punktów.

II. Kwalifikacje absolwenta kierunku

Absolwent rozumie procesy ekonomiczne w szczególności wyrażone w pieniądzu (finansowe) ich strukturę, zależności i skutki. Jest wyposażony w najnowszą wiedzę teoretyczną oraz praktyczne umiejętności umożliwiające mu podejmowanie pracy (po ewentualnym uzupełnieniu wykształcenia w ramach studiów drugiego stopnia) w zawodach finansowych takich jak księgowy, controller finansowy, controller procesów gospodarczych, analityk finansowy, biegły rewident zarówno w sektorze przedsiębiorstw jak i, w podstawowym zakresie, samorządowym i instytucji finansowych. Absolwent jest wyposażony w wiedzę ekonomiczną stanowiącą fundament każdego studiów ekonomicznych a związaną m.in. z mikro i makroekonomią, matematyką oraz prawem. Absolwent oprócz wiedzy związanej z szeroko rozumianą rachunkowością, controllingiem oraz finansami przedsiębiorstwa ma ukształtowane zrozumienie środowiska funkcjonowania przedsiębiorstwa zarówno wewnętrznego jak i zewnętrznego. Celowi temu służy wyposażenie absolwenta w podstawową wiedzę z takich dziedzin jak marketing, organizacja i zarządzania, zarządzanie zasobami ludzkimi, prawo gospodarcze. Szczególną rolę w kształtowaniu rynkowych umiejętności absolwenta odgrywa informatyka w wymiarze praktycznym związana nie tylko ze swobodną znajomością aplikacji biurowych i bazodanowych, ale również umiejętności obsługi najważniejszych programów finansowo-księgowych, narzędzi informatycznych wspierających controlling oraz wspomagających zarządzanie finansami przedsiębiorstwa. Unikatową cechą absolwenta kierunku jest umiejętność sprawnego poruszania się pomiędzy trzema wymiarami wiedzy: rachunkowością dostarczającą informację do podejmowania decyzji zarządczych, controllingiem dostarczającym narzędzie analizy procesów gospodarczych zachodzących wewnątrz i na zewnątrz przedsiębiorstwa oraz informatyką zasilającą rachunkowość i controlling w nowoczesne narzędzia przyspieszające i usprawniające przebieg procesu informacyjnego w przedsiębiorstwie.

Absolwent posiada umiejętność praktycznego stosowania wiedzy z dziedziny rachunkowości, controllingu i finansów przedsiębiorstwa a w szczególności rozwiązywania za jej pomocą realnych problemów życia gospodarczego. Ma wykształconą umiejętność aktualizacji swojej wiedzy oraz pracy zespołowej a także komunikowania się z innymi obszarami przedsiębiorstwa i otoczenia. Absolwent zna dwa języki obce na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy. W efekcie podjętych studiów pierwszego stopnia absolwent jest przygotowany do kształcenia się na poziomie studiów drugiego stopnia o profilu ekonomicznym.

III. Ramowe treści kształcenia

Ramowe treści kształcenia obejmują zestawienie minimalnej liczby godzin dydaktycznych realizowanych w grupie przedmiotów podstawowych dla kierunku oraz kierunkowych (tabela 1) oraz wyszczególnienie głównych treści (przedmiotów) w każdej z grup treści kształcenia (tabela 2).

Tabela 1 Grupy treści kształcenia, minimalna liczba godzin przedmiotów oraz punktów ECTS tych przedmiotów

<i>Grupy przedmiotów</i>	<i>Liczba godzin</i>	<i>punkty ECTS</i>
A. Grupa przedmiotów podstawowych	240	47
B. Grupa przedmiotów kierunkowych	530	84
<i>Ogółem</i>	770	131

Tabela 2 Składniki treści kształcenia, minimalna liczba godzin przedmiotów oraz punktów ECTS

<i>Grupy przedmiotów</i>	<i>Liczba godzin</i>	<i>punkty ECTS</i>
A. Grupa przedmiotów podstawowych	240	47
1. Mikroekonomia	30	
2. Makroekonomia	30	
3. Matematyka	30	
4. Podstawy organizacji i zarządzania	30	
5. Podstawy rachunkowości	30	
6. Podstawy prawa	30	
7. Finanse	30	
8. Statystyka opisowa	30	
B. Grupa przedmiotów kierunkowych	530	84
1. Rachunkowość finansowa		
2. Organizacja rachunkowości		
3. Rachunek kosztów		
4. Rozwój teorii rachunkowości		
5. Sprawozdawczość finansowa		
6. Zarządzanie finansami przedsiębiorstwa		
7. Ekonomika przedsiębiorstwa		
8. Zarządzanie produkcją		
9. Controlling operacyjny		
10. Controlling strategiczny		
11. Prawo gospodarcze		
12. Podstawy informatyki		
13. Zastosowania informatyki w przedsiębiorstwie		
14. Zarządzania zasobami ludzkimi		
15. Podstawy marketingu		
16. Zarządzanie informacjami		
17. Zarządzanie projektami ekonomicznymi i organizacyjnymi		

IV. Treści i efekty kształcenia

A. Grupa przedmiotów podstawowych

Treści programowe w zakresie mikroekonomii

Zakres tematyczny: Podstawowe kategorie ekonomiczne. Teoria rynku. Popyt, podaż i równowaga rynkowa. Teoria wyboru gospodarstwa domowego. Teoria produkcji. Teoria kosztów. Struktury rynkowe – podstawowa charakterystyka. Konkurencja doskonała. Absolutny monopol na rynku. Konkurencja niedoskonała: oligopol i konkurencja monopolistyczna. Rynek pracy i podział dochodów. Rynki kapitału i ziemi. Państwo w gospodarce rynkowej.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: Operowanie pojęciami i kategoriami ekonomicznymi. Umiejętność analizy procesów ekonomicznych zachodzących w rzeczywistości gospodarczej.

Treści programowe w zakresie makroekonomii

Zakres tematyczny: Podstawowe pojęcia ekonomiczne. Główne szkoły ekonomiczne. Determinanty dochodu narodowego i ich rola w gospodarce. Rola państwa w gospodarce. Pieniądz, jego rola. Rynek pieniężny. Bank centralny i system bankowy. Efekt tłumienia i wypierania. Równowaga na rynkach dóbr i pieniądza. Skuteczność wpływu polityki fiskalnej i monetarnej na stopę procentową i poziom dochodu narodowego - model IS-LM. Model AS-AD. Podaż globalna, poziom cen i tempo dostosowań. Cykle koniunkturalne. Rynek pracy. Przyczyny bezrobocia, rodzaje i skutki ekonomiczno – społeczne. Metody przeciwdziałania bezrobociu. Bezrobocie w Polsce. Inflacja – przyczyny, przejawy, rodzaje. Korzyści i koszty inflacji. Inflacja a bezrobocie – krzywa Phillipsa.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: Wiedza o podstawowych mechanizmach makroekonomicznych i funkcjonowaniu gospodarki, zależnościach między podstawowymi wielkościami gospodarczymi, takimi jak stopa procentowa, inwestycje, podatki, wydatki rządowe, bezrobocie itp. Umiejętności analizy zjawisk gospodarczych, opanowanie metod ilościowych analizy.

Treści programowe w zakresie matematyki

Zakres tematyczny: Macierze i wyznaczniki. Macierz odwrotna i jej zastosowanie do rozwiązywania równań macierzowych. Układy równań liniowych Cramera. Układy ogólne równań liniowych. Modele przepływów międzygałęziowych. Rachunek różniczkowy funkcji jednej zmiennej. Zastosowanie pochodnych do badania przebiegu zmienności funkcji. Rachunek różniczkowy funkcji dwóch zmiennych. Ekstrema lokalne i warunkowe funkcji dwóch zmiennych. metoda najmniejszych kwadratów. Elementy programowania liniowego. Rachunek całkowity funkcji jednej zmiennej.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: Umiejętność precyzyjnego formułowania problemów, formalizowania oraz modelowania zagadnień ekonomicznych. Wykształcenie logicznego myślenia i wnioskowania, precyzyjnego formułowania problemów oraz znajomość narzędzi matematycznych do ich rozwiązywania i interpretowania otrzymanych wyników.

Treści programowe w zakresie podstaw organizacji i zarządzania

Zakres tematyczny: Przedmiot nauki organizacji i zarządzania. Podejścia badawcze w organizowaniu. Ergonomiczne uwarunkowania procesu pracy. Organizacja procesów pracy. Struk-

tura organizacyjna. Proces informacyjny i podejmowanie decyzji. Proces zarządzania. Aspekty behawioralne procesu zarządzania. Efektywność organizacji.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: Nabycie wiedzy o poszczególnych działach nauk o zarządzaniu. Nauczenie podstaw metodologii badań diagnostycznych procesów zarządzania i procesów pracy. Zapoznanie studentów w zakresie podstawowym z zasadami i metodą doskonalenia organizacji i funkcjonowania jednostek gospodarczych.

Treści programowe w zakresie podstaw rachunkowości

Zakres tematyczny: Istota i struktura współczesnego systemu rachunkowości. Regulacje prawne w rachunkowości. Podstawowe zasady i funkcje rachunkowości. Zasady sporządzania bilansu i ustalania wyniku finansowego. Identyfikacja składników majątku i kapitału i elementów kosztów i przychodów. Zasady ewidencji na równaniu równowagi bilansowej. Wyjaśnienie różnic między podstawowymi sprawozdaniami finansowymi i ustalenie powiązań pomiędzy nimi. Operacje gospodarcze i ich udokumentowanie. Ogólna charakterystyka ksiąg rachunkowych. Księgowanie podstawowych operacji gospodarczych i sporządzanie zestawienia obrotów i sald. Podstawowe zasady ustalania wyniku finansowego w wariacie porównawczym i kalkulacyjnym.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: Ukształtowanie umiejętności prawidłowej klasyfikacji operacji gospodarczych a także zasad ewidencji składników majątku i kapitału. Podstawowa znajomość zasad ustalania wyniku finansowego w wariacie porównawczym i kalkulacyjnym.

Treści programowe w zakresie podstaw prawa

Zakres tematyczny: Pojęcie i istota prawa. Prawo przedmiotowe i podmiotowe. Prawo publiczne i prawo prywatne. Rodzaje i hierarchia aktów normatywnych. Zasady stosowania prawa. Obowiązki prawa. Charakterystyka ogólna prawa cywilnego na tle innych gałęzi prawa. Przedmioty i podmioty stosunków cywilnoprawnych. Pojęcie i rodzaje przedsiębiorców. Zasady reprezentowania podmiotów. Zdarzenia cywilnoprawne – czynności prawne i oświadczenia woli. Przedawnienie roszczeń i terminy zawite. Pojęcie i specyfika praw rzeczowych. Rodzaje praw rzeczowych. Własność – pojęcie, nabycie, obciążenie, przeniesienie, ochrona prawna, współwłasność. Użytkowanie wieczyste. Ograniczone prawa rzeczowe. Zastaw i hipoteka. Posiadanie i dzierżenie. Księgi wieczyste i ewidencja gruntów. Elektryzacja ksiąg wieczystych. Pojęcie zobowiązania i jego elementy. Źródła powstawania zobowiązań. Zawieranie umów w formie zwykłej i elektronicznej. Ochrona konsumenta w umowach adhezyjnych. Ochrona konsumenta w umowach zawieranych na odległość i poza lokalem przedsiębiorstwa. Forma czynności prawnej – rodzaje, specyfika w stosunkach handlowych. Podstawowe zasady wykonywania zobowiązań. Odpowiedzialność kontraktowa na zasadach ogólnych. Elementy prawa karnego. Zasady odpowiedzialności karnej i okoliczności wyłączające odpowiedzialność. Elementy prawa konstytucyjnego. Wolności i prawa obywatela oraz środki ich ochrony Organy władzy ustawodawczej, wykonawczej i sądowej. Organy kontroli państwowej.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: Zrozumienie przez studentów podstawowych instytucji prawnych, przepisów i postanowień umów. Nabycie umiejętności wyszukiwania źródeł prawa. Nabycie umiejętności łączenia wiedzy prawnej i praktyki.

Treści programowe w zakresie finansów

Zakres tematyczny: Podstawowe kategorie finansowe. Wartość pieniądza w czasie. Mechanizm kreacji współczesnego pieniądza. Bank centralny i polityka pieniężna. System bankowy.

Rynek finansowy (funkcje, instrumenty, instytucje, zasady funkcjonowania). Elementy finansów publicznych: budżet państwa (deficyt budżetowy i dług publiczny). System podatkowy.
Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: Zrozumienie podstawowych pojęć i mechanizmów funkcjonowania współczesnych finansów, ze szczególnym uwzględnieniem polskiego systemu finansowego. Umiejętność rozumienia gospodarki finansowej przedsiębiorstw, rynków i państwa.

Treści programowe w zakresie statystyki opisowej

Zakres tematyczny: Przedmiot statystyki i organizacja badań statystycznych. Podstawowe pojęcia statystyczne. Rodzaje badań statystycznych. Miary położenia w analizie zbiorowości statystycznej. Rodzaje szeregów statystycznych. Miary zmienności w analizie zbiorowości statystycznej. Bezwzględne i względne miary zróżnicowania. Miary asymetrii i koncentracji w analizie zbiorowości statystycznej. Analiza współzależności 2 cech statystycznych. Liniowa funkcja regresji. Miary dopasowania funkcji regresji do danych empirycznych. Prognozowanie przy użyciu liniowej funkcji regresji. Analiza współzależności cech jakościowych. Analiza dynamiki zjawisk. Mechaniczne metody wygładzania szeregów czasowych. Liniowa funkcja trendu. Miary dopasowania trendu do danych empirycznych.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: Umiejętność analizowania i interpretowania danych statystycznych. Stosowanie metod i narzędzi statystyki oraz wnioskowania statystycznego. Statystyczna analiza problemów zarządzania.

B. Grupa przedmiotów kierunkowych

Treści programowe w zakresie rachunkowości finansowej

Zakres tematyczny: Zasady i polityka rachunkowości. Charakterystyka prawa bilansowego i podatkowego. Metody wyceny elementów aktywów: aktywa trwałe, aktywa obrotowe. Metody wyceny elementów pasywów: kapitał własny, rezerwy, zobowiązania. Koszty w układzie rodzajowym i kalkulacyjnym. Zmiana stanu produktów. Systemy kalkulacji kosztu jednostkowego wyrobów gotowych i produkcji w toku. Metody amortyzacji aktywów. Amortyzacja w prawie bilansowym i podatkowym. Rozliczenia międzyokresowe kosztów czynne i bierne. Przychody przyszłych okresów. Rezerwy bilansowe i pozabilansowe. Rezerwy kapitałowe. Rezerwy na należności i zobowiązania. Rezerwy z tytułu podatków odroczonech.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: Nabycie umiejętności stosowania polityki i zasad rachunkowości. Wykształcenie umiejętności wyceny, ewidencji i ujmowania w sprawozdawczości finansowej kategorii aktywów, kapitałów i zobowiązań oraz kosztów i przychodów. Rozróżnienie prawa podatkowego i bilansowego.

Treści programowe w zakresie organizacji rachunkowości

Zakres tematyczny: Zakres organizacji rachunkowości. Narzędzia organizacyjne w rachunkowości. Organizacja działu rachunkowości. Prawo bilansowe a organizacja rachunkowości. Zasady prawidłowej rachunkowości. Obowiązek prowadzenia ksiąg rachunkowych. Odpowiedzialność za rachunkowość przedsiębiorstwa. Dowody księgowo i ich podział. Cechy prawidłowego dokumentu księgowego. Organizacja obiegu dowodów księgowych w przedsiębiorstwie. Archiwizowanie dowodów księgowych. Księgi rachunkowe i ich postać. Konstrukcja zakładowego planu kont. Organizacja ewidencji księgowej. Inwentaryzacja i jej or-

ganizacja. Organizacja sprawozdawczości finansowej. Podstawy organizacji prac kontrolno-analitycznych.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: Wiedza o organizacji i funkcjonowaniu systemu rachunkowości w przedsiębiorstwie. Wpływ prawa bilansowego na organizację rachunkowości. Zrozumienie organizacji dokumentacji i ewidencji księgowej, organizacji inwentaryzacji oraz sprawozdawczości finansowej.

Treści programowe w zakresie rachunku kosztów

Zakres tematyczny: Rachunek kosztów jako podsystem rachunkowości finansowej, zarządczej i podatkowej. Istota i klasyfikacja kosztów. Systematyczny rachunek kosztów. Istota kalkulacji kosztów produktu w tradycyjnym systemie rachunku kosztów pełnych. System rachunku kosztów przy produkcji ciągłej, powtarzanej. System rachunku kosztów przy produkcji zleceńowej. Rozliczanie kosztów działalności pomocniczej. Systemy rachunku kosztów. System rachunku kosztów zmiennych. Metody wyodrębniania kosztów stałych i zmiennych. Analiza porównawcza rachunku kosztów pełnych i zmiennych. Rachunek kosztów standardowych, jego odmiany i funkcje. Rachunek kosztów działań. Wybrane koncepcje zarządzania kosztami.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: Znajomość odmiennych wariantów ewidencyjnymi kosztów i efektów sprawozdawczych stosowania określonego wariantu. Umiejętność stosowania różnych metod kalkulacji i rozliczania kosztów. Nabycie umiejętności budowy rachunku kosztów i dostosowania go do potrzeb przedsiębiorstwa. Wyćwiczenie zastosowania narzędzi statystycznych wykorzystywanych w rachunku kosztów.

Treści programowe w zakresie programów komputerowych w rachunkowości

Zakres tematyczny: Legalność Informatycznych Systemów Rachunkowości (SIR) i kryteria ich wyboru. Pozytywne i negatywne aspekty funkcjonowania systemów informatycznych w rachunkowości. Omówienie zasad funkcjonowania SIR na przykładzie programu Symfonia firmy Sage sp. z o.o. Praca z programem Symfonia Finanse i Księgowość, w tym: założenie przykładowej firmy, konfiguracja programu, uzupełnianie kartotek, wprowadzenie bilansu otwarcia, ewidencja przykładowych dokumentów księgowych, sporządzenie sprawozdania finansowego i innych raportów dostępnych w programie. Praca z programem Symfonia Kadry i Płace. Praca z programem Symfonia Środki Trwałe. Praca z programem Comarch Optima, w tym: założenie przykładowej firmy, konfiguracja programu uzupełnianie kartotek, wprowadzenie bilansu otwarcia, ewidencja przykładowych dokumentów księgowych, sporządzenie sprawozdania finansowego i innych raportów dostępnych w programie. Prezentacja wybranych programów przez studentów.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: Znajomość podstawowych problemów związanych z wdrożeniem i eksploatacją programów informatycznych wykorzystywanych do prowadzenia rachunkowości w przedsiębiorstwie. Zrozumienie logiki funkcjonowania systemów informatycznych rachunkowości. Umiejętność obsługi modułów popularnych programów komputerowych.

Treści programowe w zakresie rozwoju teorii rachunkowości

Zakres tematyczny: Paradygmaty teorii rachunkowości. Rachunkowość a ekonomia. Wartość i miary wartości. Problematyka wyceny pozycji bilansowych. Kapitał w rachunkowości i ekonomii. Fundamentalne zasady rachunkowości – zasada dualizmu. Produktywność jako przesłanka systemów rachunkowości zarządczej. Historia rachunkowości: rachunkowość w

prehistorii, rachunkowość w epoce przedklasycznej, odrodzenie rachunkowości, rozwój rachunkowości do XX wieku. Pieniądz a rachunkowość. Rachunkowość a gospodarka towarowo-pieniężna. Rachunkowość trójwymiarowa.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: Zrozumienie podstaw i swoistości teorii rachunkowości. Określenie podstawowych kategorii, jak kapitał, wartość, jednostka pieniądza. Ukazanie kierunków rozwoju rachunkowości.

Treści programowe w zakresie sprawozdawczości finansowej

Zakres tematyczny: Wyjaśnienie istoty i celu sporządzania sprawozdania finansowego oraz użytkowników sprawozdania finansowego. Podstawy prawne sporządzania sprawozdań w Polsce. Omówienie pozycji aktywów: aktywa trwałe, aktywa obrotowe. Charakterystyka zawartości pasywów: kapitał własny, rezerwy i zobowiązania. Opis pozycji rachunku zysków i strat w układzie kalkulacyjnym i porównawczym: przychody z działalności, koszty działalności, pozostałe przychody i koszty, przychody i koszty finansowe. Omówienie zasad sporządzania rachunku przepływów pieniężnych: przepływy operacyjne, inwestycyjne i finansowe. Charakterystyka zestawienia zmiana w kapitale własnym. Przegląd informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego: wstęp, informacja dodatkowa.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: Wiedza o celach sporządzenia sprawozdania finansowego, jego podstawach prawnych i użytkownikach. Dokładane znajomość zawartości poszczególnych pozycji bilansu, rachunku zysków i strat, rachunku przepływów pieniężnych, zestawienia zmian w kapitale własnym oraz informacji dodatkowej. Umiejętność prawidłowej kwalifikacji zdarzeń gospodarczych do odpowiednich pozycji sprawozdania.

Treści programowe w zakresie zarządzania finansami przedsiębiorstwa

Zakres tematyczny: Pojęcie, zakres i uwarunkowania zarządzania finansami przedsiębiorstwa. Wartość pieniądza w czasie w decyzjach finansowych przedsiębiorstw. Ryzyko w decyzjach finansowych przedsiębiorstw. Długoterminowe decyzje finansowe – inwestycje rzeczowe i kapitałowe. Krótkoterminowe decyzje finansowe - zarządzanie kapitałem obrotowym. Zarządzanie zapasami. Zarządzanie należnościami. Zarządzanie zobowiązaniami krótkoterminowymi. Zarządzanie środkami pieniężnymi. Zarządzanie źródłami kapitału – finansowanie przedsiębiorstwa. Planowanie w zarządzaniu finansami przedsiębiorstwa. Wynik finansowy przedsiębiorstwa i uwarunkowania jego podziału.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: Zrozumienie istoty kategorii finansowych związanych z przedsiębiorstwem. Umiejętność przeprowadzenia rachunku ekonomicznego i jego wykorzystania w procesie zarządzania finansami. Znajomość metod zarządzania zapasami, należnościami, gotówką i źródłami finansowania. Umiejętność zastosowania w praktyce rachunku ekonomicznej opłacalności inwestycji.

Treści programowe w zakresie ekonomiki przedsiębiorstwa

Zakres tematyczny: Przedsiębiorstwo w strukturze podmiotowej gospodarki. Podstawowe modele przedsiębiorstwa. Uwarunkowania funkcjonowania przedsiębiorstw w gospodarce. Formy organizacyjno-prawne przedsiębiorstw i ich ewolucja. Typy własności przedsiębiorstw i ich ewolucja. Powiązania kapitałowe, organizacyjne i produkcyjne pomiędzy przedsiębiorstwami. Potencjał gospodarczy przedsiębiorstwa i ocena jego efektywności. Procesy rozwoju przedsiębiorstw. Procesy restrukturyzacji przedsiębiorstw. Procesy globalizacji a funkcjonowanie i rozwój.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: Rozumienie istoty oraz zasad działania przedsiębiorstw w gospodarce, jak również uwarunkowań towarzyszących ich funkcjonowaniu na rynku. Umiejętność tworzenia efektywnej struktury organizacyjnej. Znajomość metod oceny efektywności techniczno-ekonomicznej przedsiębiorstwa.

Treści programowe w zakresie zarządzania produkcją

Zakres tematyczny: System produkcyjny i jego otoczenie. Podstawy organizacji systemów produkcyjnych. Proces produkcyjny i wytwórczy. Struktury produkcyjne. Typy i formy organizacji produkcji. Koordynacja procesów produkcyjnych w czasie. Metody planowania produkcji. Nowoczesne metody sterowania produkcją.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: Zrozumienie organizacji procesu produkcyjnego. Umiejętność planowania potrzeb materiałowych. Wytworzenie nawyku usprawniania procesu produkcyjnego i optymalizowania przebiegu procesu.

Treści programowe w zakresie controllingu operacyjnego

Zakres tematyczny: Istota, funkcje i zadania controllingu w przedsiębiorstwie. Rodzaje controllingu w przedsiębiorstwie. Sylwetka i zadania controllera w przedsiębiorstwie. Narzędzia controllingu i etapy jego wdrażania. Budowa controllingowej struktury w przedsiębiorstwie. Kryteria wyodrębniania centrów kosztów i sposoby wyznaczania im zadań. Budżetowanie kosztów w firmach produkcyjnych, handlowych i usługowych. Kontrola stopnia realizacji budżetów kosztów i system ocen centrów kosztowych. Centra wydatków i ich funkcjonowanie w controllingu operacyjnym. Systemy premiowania w centrach kosztów i wydatków. Budżetowanie w centrach zysku, rachunek marż pokrycia. Metody oceny stopnia realizacji zadań i systemy premiowania w centrach zysku. Centra przychodów. Budżet centrum inwestycji, zasady budowy i jego struktura. Metody budżetowania w centrach inwestycji. System ocen i motywacji w centrach inwestycji – mierniki krótko i długookresowe. Ceny transferowe w centrach odpowiedzialności – ich kalkulacja, wady i zalety.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: Wiedza o systemach controllingu w przedsiębiorstwie. Nadanie szerszego spojrzenia na funkcjonowanie całej organizacji ukierunkowanej na realizację długookresowych celów. Dogłębna znajomość metod controllingu w różnych strukturach organizacyjnych.

Treści programowe w zakresie controllingu strategicznego

Zakres tematyczny: Controlling strategiczny jako koncepcja zarządzania. Wybór i implementacja strategii jako podstawa controllingu strategicznego. Planowanie w controllingu strategicznym : dobór, weryfikacja i ocena realizacji strategicznych celów przedsiębiorstwa. System informacji w controllingu strategicznym. Projektowanie systemu controllingu strategicznego. Wdrażanie controllingu strategicznego. Instrumenty controllingu strategicznego. Ocena realizacji strategii (metody pomiaru i oceny realizacji strategii). Balanced Scorecard (Zrównoważona Karta Wyników). Alternatywne do BSC narzędzia wdrażania i monitorowania strategii.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: Umiejętność opracowania systemu controllingu strategicznego i oceny realizacji strategii zgodnie z zamierzonymi celami. Znajomość metod budowy strategii z uwzględnieniem wielu celów i zadań. Umiejętność pomiaru i efektów strategii.

Treści programowe w zakresie prawa gospodarczego

Zakres tematyczny: Pojęcie prawa gospodarczego i handlowego. Pojęcie działalności gospodarczej i przedsiębiorcy. Kategorie przedsiębiorców w ustawie o KRS. Zasada wolności gospodarczej i zasada szybkości postępowania. Działalność regulowana i koncesjonowana. Osoba fizyczna jako przedsiębiorca. Rodzaje spółek handlowych. Różnice pomiędzy spółkami osobowymi i kapitałowymi. Zasady reprezentowania i odpowiedzialności za zobowiązania w spółkach. Pozostali przedsiębiorcy – spółdzielnie, przedsiębiorstwa państwowe, oddziały przedsiębiorców. Likwidacja przedsiębiorcy – zasady, odróżnienie od upadłości. Upadłość i postępowanie naprawcze – zasady ogólne. Typologia podstawowych umów obrotu powszechnego i handlowego. Umowy w trybie zamówień publicznych. Ochrona własności intelektualnej. Ochrona znaków towarowych i innych oznaczeń odróżniających w Internecie. Elementy prawa pracy. Pojęcie prawa pracy i stosunku pracy. Nawiązanie i rozwiązanie stosunku pracy. Czas pracy i urlopy. Wynagrodzenie za pracę. Odpowiedzialność ze stosunku pracy. Ochrona pracy.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: Wiedza o podstawowych instytucjach prawnych, przepisów i postanowień umów gospodarczych. Nabycie umiejętności wyszukiwania źródeł prawa i stosowania prawa gospodarczego.

Treści programowe w zakresie podstaw informatyki

Zakres tematyczny: Architektura logiczna i zasada działania komputera. Charakterystyka sprzętu komputerowego. Urządzenia peryferyjne. Oprogramowanie systemowe, narzędziowe i użytkowe. Systemy operacyjne. Zasady pracy z systemem operacyjnym. Oprogramowanie użytkowe. Edytory tekstowe. Charakterystyka poprawnych reguł edycji tekstu na przykładzie edytora MS WORD. Charakterystyka możliwości dostępnych na rynku edytorów tekstowych. Zasada pracy z arkuszem kalkulacyjnym. Podstawowe operacje na danych. Zasady prowadzenia obliczeń. Graficzna prezentacja danych. Charakterystyka systemów zarządzania bazą danych (DBMS). Kartotekowe bazy danych. Relacyjne bazy danych. Arkusz kalkulacyjny jako system zarządzania kartotekową bazą danych. Wybrane zagadnienia informatyki w przedsiębiorstwie. Systemy Informowania Kierownictwa (MIS). Systemy wspomagające procesy podejmowania decyzji (DSS). Systemy ekspertowe. Zintegrowane systemy wspomagania zarządzaniem firmą klasy ERP. Wybrane zagadnienia informatyzacji firmy.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: Wiedza z zakresu metod i środków informatyki z uwzględnieniem programów biurowych i wspomagających zarządzanie różnymi dziedzinami działalności użytkownika. Praktyczna umiejętność z zakresu posługiwania się sprzętem komputerowym, systemem operacyjnym oraz standardowym oprogramowaniem.

Treści programowe w zakresie zastosowania informatyki w zarządzaniu

Zakres tematyczny: Zagadnienia typologii systemów informatycznych zarządzania. Budowa i funkcje zintegrowanego systemu informatycznego zarządzania (ZSIZ). Pojęcia podstawowe MRP, ERP, CRM, SCM, BI. Systemy Informatyczne (SI) przedsiębiorstw produkcyjnych: planowanie produkcji, planowanie zasobów produkcyjnych (algorytm MRP), kontrola procesu produkcji. SI przedsiębiorstw dystrybucyjnych (pojęcie SCM): rozległa sieć dystrybucyjna, przedsiębiorstwa wielo-oddziałowe, logistyka magazynowa – magazyny wysokiego składowania (WMS), włączenie klienta w łańcuch logistyczny z zastosowaniem Internetu. SI wspomagające zarządzanie kontaktami z klientami oraz działania marketingowe. SI organizacji projektowych: planowanie zasobów, harmonogramowanie, przygotowanie budżetu projektu, planowanie dostaw materiałów i towarów, kontrola realizacji prac, rachunek wyników projektu. SI wspomagające gospodarkę finansową i controlling: dekretacja operacji gospodarczych,

schematy księgowania, sprawozdawczość finansowa, rachunek kosztów, budżetowanie, analizy wskaźnikowe, controlling. Metody analizy danych: narzędzia raportujące, hurtownie danych

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: Wiedza o zintegrowanych systemów informatycznych zarządzania (ZSIZ). Znajomość podstawowych funkcjonalności ZSIZ w obszarach: finansowo – księgowym, controllingowym, zarządzania produkcją, logistyki, zarządzania projektami. Praktyczna umiejętność realizacji wybranych procesów w omawianych obszarach funkcjonalnych ZSIZ, na bazie środowiska demonstracyjnego przygotowanego wspólnie z wybranym producentem systemów informatycznych zarządzania.

Treści programowe w zakresie podstaw marketingu

Zakres tematyczny: Ogólne zasady i funkcje marketingu. Koncepcje podstawowych instrumentów marketingowych: 4P oraz 4C. Elementy i struktura otoczenia marketingowego przedsiębiorstwa. Proces podejmowania decyzji zakupowych. Segmentacja rynku. Przykładowe kryteria segmentacyjne nabywców dóbr konsumpcyjnych oraz firm. Strategie marketingowe. Pozycjonowanie produktów na rynku. Rola i znaczenie marki i opakowania produktu. Znaczenie innowacji produktowych w działalności firmy. Cykl życia produktu. Miejsce produktu w koncepcji marketing-mix. Cena jako instrument marketingu. Metody kształtowania cen produktów. Polityka cenowa jako element marketing-mix. Pojęcie, funkcje i rodzaje kanałów dystrybucji. Dystrybucja na rynku dóbr konsumpcyjnych, dóbr przemysłowych oraz usług. Funkcje i charakterystyka podstawowych instrumentów promocji. Pojęcie i znaczenie marketingowego systemu informacji w działalności firmy. Podstawowe pojęcia z zakresu zarządzania marketingowego: proces zarządzania marketingiem, strategia marketingowa firmy. Analiza portfelowa BCG, macierz Ansoffa.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: Zapoznanie z filozofią współczesnego przedsiębiorstwa działającego na konkurencyjnym rynku tj. orientacja marketingową. Wykształcenie umiejętności w zakresie prowadzenia analiz związanych z instrumentami marketingu. Kształtowanie postaw zorientowanych rynkowo.

Treści programowe w zakresie zarządzania zasobami ludzkimi

Zakres tematyczny: Metody oceny wyników zarządzania zasobami ludzkimi. System informacji personalnej. Teczka personalna. Tworzenie budżetu personalnego. System zarządzanie talentami. Zarządzanie przez cele. Badanie postaw pracowniczych, analiza przypadków zarządzania zasobami ludzkimi. Benchmarking zarządzania zasobami ludzkimi. Rentowność inwestycji w kapitał ludzki, karta wyników zarządzania zasobami ludzkimi. Tworzenie standardów personalnych. Podstawowe wskaźniki zarządzania zasobami ludzkimi.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: Zapoznanie z najnowszymi instrumentami zarządzania zasobami ludzkimi. Wyposażenie w umiejętność wdrażania instrumentów zarządzania zasobami ludzkimi.

Treści programowe w zakresie zarządzania informacjami

Zakres tematyczny: Informacja w procesie decyzyjnym. Marketingowe ujęcie informacji. Klasyfikacja informacji w zarządzaniu. Ocena wartości informacji na gruncie ilościowej, jakościowej, semantycznej i pragmatycznej teorii informacji. Aktywne i pasywne zbieranie informacji. Klasyczne techniki rejestracji i analizy procesów informacyjnych. Niesprawności procesów informacyjnych. Fazy przechowywania informacji. Kryteria doboru nośnika informacji. Projektowanie typowych nośników informacyjnych. Bezpieczeństwo i jakość przechowywania informacji. Formy i techniki przekazywanie informacji. Sposoby wykorzystania

informacji przez użytkowników finalnych. Teleinformatyczne wspomaganie procesów informacyjnych. Systemy workflow. Style i techniki komunikowania.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: Przekazanie wiedzy w zakresie istoty, własności, funkcji informacji w zarządzaniu oraz sposobów badania i projektowania procesów informacyjnych. Umiejętność posługiwania się informacją jako narzędziem. Znajomość zakresu i korzyści wykorzystania wybranych metod zarządzania informacjami.

Treści programowe w zakresie zarządzania projektami ekonomicznymi i organizacyjnymi

Zakres tematyczny: Charakterystyka zarządzania projektami. Instytucjonalne formy zarządzania projektami: struktura systemu projektowania, organizacja zespołów projektowych, system zadaniowy przedsiębiorstwa, struktury stacjonarne. Planowanie przebiegu i zasobów projektu: planowanie cyklu projektowo -realizacyjnego, przygotowanie studium wykonalności inwestycji, organizacja systemu zarządzania projektami, opracowanie harmonogramów, opracowanie kosztorysu, proces kontroli, przegląd aplikacji informatycznych wspomagających zarządzanie projektami. Ocena efektywności projektów. Metoda Project Finance. Weryfikacja ryzyka projektowego.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: Zapoznanie z wiedzą teoretyczną oraz działalnością praktyczną w zakresie wykonywania funkcji menedżerskich w pracach przygotowawczych i wdrożeniowych danego przedsięwzięcia oraz zarządzania przebiegiem merytorycznego rozwiązywania zadań projektowych. Umiejętność organizacji i finansowania projektu a także oceny jego efektywności.

V. Inne wymagania

Na projektowanych kierunku realizuje się pozostałe, następujące wymagania:

1. Programy nauczania powinny przewidywać zajęcia z zakresu wychowania fizycznego – w wymiarze 60 godzin, którym można przypisać do 2 punktów ECTS; języków obcych – w wymiarze 120 godzin, którym należy przypisać 5 punktów ECTS.
2. Programy nauczania powinny obejmować treści poszerzające wiedzę ogólną w wymiarze nie mniejszym niż 60 godzin, którym należy przypisać nie mniej niż 3 punkty ECTS.
3. Programy nauczania powinny przewidywać zajęcia z zakresu ochrony własności intelektualnej.
4. Przynajmniej 30% zajęć powinny stanowić seminaria, ćwiczenia lub konwersatoria.

Za przygotowanie do egzaminu dyplomowego (w tym za przygotowanie pracy dyplomowej, jeśli przewiduje ją program nauczania) student otrzymuje 10 punktów ECTS.